

Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya
Jezsuiták, Societas Jesu, pápai jogú férfi szerzetesrend

A KÖZÖSSÉG HITVALLÁSA

Ad maiorem Dei gloriam – Mindent Isten nagyobb dicsőségére

BEMUTATKOZÁS

A Jézus Társasága (közismert néven a jezsuiták) közel 16 ezer taggal a világ legnagyobb létszámú szerzetesrendje.

A rend alapítása

A közösséget Loyolai Szent Ignác alapította a XVI. század derekán. A baszk nemes, miután a francia-spanyol háborúban megsebesült, hosszas lelki tusa és fejlődés következtében jutott el odáig, hogy életét Istennek szenteli. 1521-es megtérése, majd zarándokútja után társakat gyűjtött maga mellé, lelkigyakorlatokat adott nekik, és az a közös ideál lelkesítette őket, hogy Jézus apostolaihoz hasonlóan szegényen hirdessék az evangéliumot az egész világon. Mivel nem volt világos számukra, hol van a legnagyobb szükség szolgálatukra, a pápához fordultak, hogy Krisztus helytartójaként ő küldje őket oda, ahol mint az Egyház egyetemes pásztora a legmegfelelőbbnek tartja. Ez lett az alapja a jezsuiták negyedik fogadalmának, amellyel a hagyományos hármas szerzetesi fogadalmat (szegénység, tisztaság, engedelmisség) kiegészítve a mindenkori pápa szolgálatába ajánlják magukat. Az új rendet III. Pál 1540-ben hagyta jóvá.

Jézus társai

A jezsuitákat nem alapítójukról, hanem Jézusról nevezték el, ezzel is hangsúlyozva, hogy az ő társai akarnak lenni. A Társaság címerében szereplő és templomaiban egyik leggyakrabban előforduló szimbólum – az IHS – is ezzel kapcsolatos, hiszen Jézus nevének görög rövidítése. A jezsuiták számára a Jézussal való személyes kapcsolat, barátság központi jelentőségű. Minden apostoli szolgálat ebből a benső kapcsolatból források, amely különösen is Szent Ignác lelkigyakorlatai által mélyül el. Ezt a lelkiséget fejezik ki a „tevékenységben szemlélődni”, illetve a „megtalálni Istent mindenben” kifejezések. [A jezsuiták fő törekvése](#), hogy ezt a kincset továbbadják, és a lelkigyakorlatok által másoknak is segítsenek istenkapcsolatuk elmélyülésében.

Hit és igazságosság

A Társaság alapdokumentumai szerint a rend küldetése a „hit terjesztése és védelme”. A jezsuiták egyik fontos jellemzője, hogy mindig azt kutatják, mi volna a legmegfelelőbb módja megosztani a világgal az evangélium örömhírét. Az egyes korokban az erre leghatékonyabb eszközöket keresték avagy éppen fejlesztették ki, nem idegenkedve a kevésbé megszokott módszerektől sem.

Missziós küldetésük jegyében alapításuk óta távoli földrészeken, elsősorban Latin-Amerikában és Ázsiában, Afrikában hirdették Isten igéjét, ezzel egész országokban meggyökereztetve a keresztény hitet. E tevékenység közben igyekeznek igazodni a helyi szokásokhoz, s arra is töreksznek, hogy felismerjék és megőrizzék mindazon értékeket, amelyek más kultúrákban és vallásokban összeegyeztethetők a katolikus hittel. Inkulturációs módszereiket (lásd például Kína misszionáriusa, Matteo Ricci tevékenységét) ma az Egyház általánosan követendő útnak tekinti.

A jezsuiták a reformáció idején nagy szerepet játszottak a protestáns kihívásokra adott válaszok megfogalmazásában, a katolikus megújulásban, és ezzel az egyház meghatározó közösségévé váltak. A rend mindig is nagy hangsúlyt helyezett a peremhelyzetben lévőkre – legyen szó őslakosokról, rabszolgákról, szegénynegyedben élőkéről, romákról vagy éppen menekültekről. Ennek megfelelően kiterjedt szociális tevékenység jellemzi őket, melynek a két világháború közti Magyarországon egyik legszebb példája a jezsuita alapítású Katolikus Agrárifjúsági Legényegyletek Országos Testülete (KALOT). A legutóbbi rendgyűlések pedig úgy fogalmazzák, hogy a hit szolgálata szorosan és elválaszthatatlanul összekapcsolódik a társadalmi igazságosság szolgálatával.

A legnagyobb iskolafenntartó

A világon hetven országban 2300 jezsuita iskola, 190 kollégium és egyetem működik, több mint kétmillió növendékkel, ezzel a Jézus Társasága a legnagyobb oktatási hálózatot fenntartó szerzetesi közösség. Intézményeik a teljes ember nevelésére kötelezik el magukat, vagyis a kiváló tanulmányi eredmények mellett legalább ennyire fontosnak tartják a diákok személyiségének és hitének fejlesztését, erősítését. A rend tagjai az alapítás óta élén járnak a tudományosságban is – nem véletlen, hogy a Holdon 35 krátert neveztek el jezsuitáról, köztük Fényi Gyuláról, az egykori kalocsai középiskola tanáráról, a jelenlegi miskolci jezsuita gimnázium névadójáról.

A magyar jezsuiták tevékenysége

A Jézus Társasága Magyar Rendtartományához az 2019-es adatok szerint közel hatvan jezsuita tartozik. A közösség idehaza rendházakat működtet Pesten, Budán, Dobogókőn, Miskolcon és Szegeden; az erdélyi [Marosvásárhelyen](#) is van rendházuk, templomuk és kollégiumuk; a provincia tagjai közül szolgálnak a partiumi Szatmárnémetiben és a délvidéki Törökkanizsán, emellett jezsuita kezelésben áll a leuveni katolikus egyetemen [a Collegium Hungaricum](#). Többen tanítanak, tanulnak vagy lelkipásztori munkát végeznek a világ más tájain, például Rómában, Genovában vagy a [torontói magyar plébánián](#).

Magyarországi jezsuita intézmények, művek: Budapesten a [Jézus Szíve-templom](#), a [Párbeszéd Háza](#), a [Szent Ignác](#) és a [Jezsuita Roma Szakkollégium](#); Miskolcon a [Fényi Gyula gimnázium](#) és a hozzá kapcsolódó [plébánia](#); Dobogókőn a [Manréza](#) lelkipraktikus központ; Szegeden a Szent József-templom és a [Kaszap István kollégium](#); Püspökszentlászlón az [Életrendezés Háza](#).

Emellett a rend számos kezdeményezést indított vagy karolt fel a magyar társadalom kérdéseire, kihívásaira adott válaszként, köztük a [Jezsuita Menekültszolgálatot](#), a hátrányos helyzetű, főként roma felnőtteket bizonyítványhoz juttató [Lehetőségek Iskoláját](#), az [Ignáci Pedagógiai Műhelyt](#), de katalizátora volt és ma is otthont ad a szerzetesi együttműködésben létrejött [Oázis Lelkigondozó és Mentálhigiénés Szolgálatnak](#) is.

A közösség havilapja az 1915-ben alapított [A Szív](#), ingyenes negyedéves újságja a [M.I.N.D.](#) (Mindent Isten Nagyobb Dicsőségére), emellett [kiadója révén](#) évente 8-10 könyvet jelentet meg, [honlapjával](#), [Youtube-csatornájával](#) jelen van az interneten, a közösségi média eszközei közül pedig elsősorban a [Facebookot](#) és az [Instagramot](#) használja.

A rend vezetése

[A világméretű közösséget](#) az általános rendfőnök (generális) vezeti, 2016 óta Arturo Sosa SJ. A rend területi alapon rendtartományokra (provincia) és régiókra oszlik. A Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya 1909. szeptember 7-én lett önálló – addig az osztrák-magyar, előtte az osztrák provincia része volt –, védőszentjei az 1619-ben kivégzett kassai vértanúk.

A két világháború közti virágkor után a kommunista párt térnyerésével a Társaság illegalitásba kényszerült Magyarországon, sok rendtagnak el kellett menekülnie az országból. A magyar provincia két részre szakadt, egy külföldi és egy hazai szekcióra. Az újraegyesítésre a rendszerváltás adott lehetőséget. A rendtartomány jelenlegi vezetője 2017 óta P. Vízi Elemér SJ.